

מ"ת 53915/07/17 - מדינת ישראל נגד אדם עבדול רחמן

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' סגן הנשיא י' נועם

מ"ת 53915-07-17 מדינת ישראל נ' אדם עבדול רחמן (עציר)

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

המבקשת

אדם עבדול רחמן (עציר)
על-ידי ב"כ עו"ד אסף טל

נגד
המשיב

החלטה

1. במסגרת בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים, ניתנו שתי החלטות ביניים, על-ידי שופטים תורנים, האחת (על-ידי כב' השופטת נ' בן-אור) - בשאלת הראיות לכאורה וקיומה של עילת מעצר, והשנייה (על-ידי כב' השופטת ע' זינגר) - בסוגיית חלופת המעצר. בהחלטה האחרונה הוזמן תסקיר משלים, אשר בחן את חלופת מעצר שהוצעה על-ידי המשיב. בהמשך, הוזמן תסקיר מעצר נוסף.

2. המשיב הואשם בעבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה - לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין התשל"ז-1977, ובעבירת החזקת סכין שלא כדין - לפי סעיף 186(א) לחוק הנ"ל.

אסקור להלן את עובדות כתב-האישום, כפי שהובאו בהחלטת כב' השופטת נ' בן-אור, מיום 26.7.17.

ביום 13.7.17, בשעות הערב, נסע המתלונן ברכבו באבו גוש, וכשהגיע לרחוב מסוים, האט את מהירות נסיעתו על מנת לאפשר לכלי רכב שבאו ממול לעבור. אותה עת נסע מאחוריו רכבו של אדם ושמו אמיר ג'אבר, בו נסעו המשיב ואדם נוסף ושמו יוסף עבדול רחמן. ג'אבר עקף את רכבו של המתלונן ובין השניים התפתח דין ודברים קולני, שכן המתלונן סבר שנהיגתו של ג'אבר הייתה מסוכנת. יום למחרת, התקיימה חתונה בגן אירועים באבו גוש. לחתונה הגיעו בין היתר המשיב והמתלונן. המשיב נשא על גופו סכין, שלא כדין. סמוך לשעה 22:00 סייע המתלונן לעבודה במטבח גן האירועים והמשיב עמד בסמוך למטבח. זמן קצר לאחר מכן, התפתח בין השניים ויכוח אודות האירוע מיום האתמול. המתלונן יצא מן המטבח והמשיב הלך אחריו. במהלך הוויכוח, הסתובב המתלונן אל המשיב והשניים נצמדו זה לזה.

בשלב זה התקרב יוסף עבד אל רחמן אל המתלונן והמשיב, ואחז במשיב מאחור. המשיב השתחרר מאחיזתו של יוסף, שלף את הסכין מכיסו ודקר את המתלונן באמצעותה באזור השכמה השמאלית בגבו. המתלונן החל לאבד דם רב ופונה לקבלת טיפול בבית החולים הדסה עין כרם. כתוצאה ממעשה הדקירה, נגרמו למתלונן דימום עורקי ושבר בעצם השכם.

3. בהחלטת בית-המשפט (כב' השופטת בן-אור) מיום 26.7.17 נקבע, כי יש בידי המבקשת ראיות לכאורה לביסוס כתב-האישום, וכי קמה עילת מעצר נגד המשיב, מחמת המסוכנות הנובעת ממעשה העבירה ומנסיבותיה. במסגרת החלטתו ציין בית-המשפט, כי בהתחשב בכך שהמשיב צעיר, יליד 1995, ללא עבר פלילי, שאף שירת שירות מלא בצה"ל - יש מקום לבחון אפשרות לחלופת מעצר באמצעות שירות המבחן; ולתכלית זו הוזמן תסקיר מעצר.

4. מתסקיר המעצר מיום 13.8.17 עולה, כי המשיב הוא בן למשפחה המונה זוג הורים וארבעה ילדים. הוא סיים 12 שנות לימוד ובגיל 18 התגייס לצה"ל ושירת שירות צבאי מלא בחיל הים. מדיווח שהתקבל ממפקדיו בצבא עולה, כי התנהגותו בצבא הייתה ראויה לשבח והוא ביצע את המוטל עליו על הצד הטוב ביותר. לאחר שחרורו מצה"ל עבד כטבח בבית מלון באילת, ולפני כשלושה חודשים שב להתגורר בבית הוריו באבו-גוש, במטרה לסייע להוריו בטיפול באחותו, שהיא נכה בשיעור של 100%. עובר למעצרו עבד המשיב בחברת הסעות, כמלווה לילדים בעלי צרכים מיוחדים (כאשר אחותו מסתייעת בהסעה זו). בכל הנוגע להערכת הסיכון, התרשם שירות המבחן, כי עד למעצרו ניהל המשיב אורח חיים תקין ויציב, כאשר הפנים ערכים של שמירת החוק, וגילה כוחות לתפקוד וחוסן רגשי, אשר סייעו לו לפעול בניגוד למקובל בחברה שאליה הוא משתייך, דבר שבא לידי ביטוי בשירותו הצבאי בצה"ל, כמו-גם בהמשך שירותו במילואים. כן התרשם שירות המבחן, כי ההליכים המשפטיים היוו גורם הרתעתי משמעותי עבור המשיב. מכלול הגורמים האמורים מהווים להערכת שירות המבחן, גורמים מפחיתי סיכון. מאידך גיסא, התרשם שירות המבחן, כי במצבים שבהם חש המשיב מתח, לחץ, או חשש לפגיעה - הוא נוטה לפעול באופן אימפולסיבי מבלי יכולת לשקול את השלכות מעשיו. כן התרשם שירות המבחן, כי קיימת מתיחות בין המשיב לבין גורמים בסביבת מגוריו "על-רקע בחירות הפעולה של משפחתו" (בנושאים שהועלו בתסקיר, ובכלל זה הסיוע למדינה, באמצעות שירות בצה"ל). בכך ראה שירות המבחן גורמים מגבירי סיכון. בשקלול הגורמים העריך שירות המבחן, כי רמת הסיכוי להישנות העבירה הנה בינונית. שירות המבחן בחן את הצעת המשיב לחלופת מעצר בבית הוריו באבו-גוש, בפיקוח הוריו ואחותו. שירות המבחן התרשם, כי המפקחים הם בעלי גישה נורמטיבית ומבינים את המשמעות של משימות הפיקוח, אך יתקשו להיות דמויות מציבות גבול בזמן זה בביתם, זאת "לאור המתיחות הסביבתית בה נמצאים". הואיל והעבירות התרחשו באבו-גוש, ובשל ההתרשמות "ממתיחות" שבין המשיב ומשפחתו לבין סביבתם, אשר להערכת שירות המבחן רק תחמיר עם נסיבות המעצר, נמנע

שירות המבחן מהמלצה על שחרור; והמליץ לבחון חלופה אחרת, ככל שתוצע, הרחוקה מאזור מגוריהם של המשיב ושל המתלונן.

5. בדיון שהתקיים בבית-המשפט ביום 14.8.17, לאחר קבלת התסקיר האמור, בירר בית-המשפט את האפשרות לפיה תוצע חלופת מעצר מרוחקת מביתו של המתלונן. בהחלטתו, ציין בית-המשפט (כב' השופט ע' זינגר), כי מקובלת עליו עמדת שירות המבחן בדבר פסילת החלופה הספציפית, קרי - בית הורי המשיב, זאת בשל קרבת הבית למקום מגורי המתלונן ומשפחתו. עם זאת, במהלך הדיון הובאה לפני בית-המשפט הצעה נוספת של שחרור לחלופה של מעצר בית בעין ראפה. בית-המשפט לא פסל את החלופה בציינו: "על אף שקימת קרבה מסוימת למקום משפחת המתלונן, יתכן ודי במרחק שמספקת חלופה זו, ואני מוצאת להעבירה לקבלת תסקיר משלים מטעם שירות המבחן". לפיכך, הוזמן תסקיר משלים שיבחן את החלופה הנוספת של שחרור לחלופה של מעצר בית במקום מרוחק יותר, בעין ראפה.

6. בדיון שהתקיים לפניי ביום 21.8.17, נתחוו שטרם הוגש תסקיר, זאת על-רקע טעמים שהוצגו על-ידי שירות המבחן בבקשה להארכת מועד להגשת התסקיר. במהלך הדיון הודיע ב"כ המשיב, כי חלופת המעצר המוצעת בעין ראפה, במקום מרוחק מבתיים של המשיב ושל המתלונן, כבר אינה רלבנטית מבחינת המשיב. הוא ביקש שתיבחן חלופת מעצר במושב אבן ספיר, ביחידת מגורים שהושכרה מתושב המושב. לשם בחינת החלופה האמורה הוזמן תסקיר משלים משירות המבחן.

7. בתסקיר המעצר המשלים מיום 21.8.17 ציין שירות המבחן, בין-השאר, כי "המתיחות" אשר משפחתו של המשיב נחשפה אליה הנה מציאות חיים אשר קדמה למעצרו; וכי להערכת שירות המבחן מאז המעצר "המתיחות והקונפליקט אשר היו קיימים בין המשיב למתלונן רק גברו". שירות המבחן חזר על ההתרשמות הקודמת, לפיה רמת הסיכון להישנות העבירה מצד המשיב הנה בינונית; אך הוסיף, כי "קיימת רמת סיכון גם לפגיעה בו, באם ישוחרר לביתו או לקרבת ביתו". שירות המבחן התרשם, כי בשל הקרבה הגיאוגרפית שבין מושב אבן ספיר לבין מקום מגורי המשיב והמתלונן, יתקשו הורי המשיב להוות מענה סמכותי, ולא יוכלו להפחית את רמת הסיכון. שירות המבחן הוסיף, כי ככל שתוצע חלופת מעצר במקום מרוחק, שאינו בירושלים וסביבותיה, בפיקוח הדוק של גורם אנושי, ישוב ויבחן את התאמתה. משכך, נמנע שירות המבחן מהמלצה על שינוי תנאי המעצר.

8. בדיון שהתקיים לפניי ביום 25.6.17, לא שללה המבקשת אפשרות של חלופה בתנאי "מעצר בית", אך סברה כי חלופה זו אמורה להיות אפקטיבית; ומשמעותה לדידה - חלופה במרכז הארץ, במרחק של שעת נסיעה לפחות

ממקום מגוריהם של המתלונן ושל המשיב. ב"כ המשיב טען, כי החלופה המוצעת הנה ראויה והולמת, למרות שאין ביחידת המגורים קו טלפון שבאמצעותו ניתן להתקין איזוק אלקטרוני. הוא הלן על כך שחלק משיקולי שירות המבחן, בהימנעותו מלהמליץ לשחרר את המשיב לחלופה הקונקרטי, היה החשש שמא המתלונן יגיע למקום מגוריו של המשיב, והאירוע עלול להסלים לתקרית אלימה. בהקשר זה הוסיף וציין, כי אם המתלונן יהיה חפץ לפגוע במשיב הוא יוכל לעשות זאת בכל מקום שבו ישהה המשיב ברחבי הארץ. הוא גרס, כי ניתן להפיג את המסוכנות הנשקפת מהמשיב באמצעות חלופת המעצר המוצעת, זאת לנוכח העובדה שהמשיב ניהל אורח חיים נורמטיבי לחלוטין, שירת שירות צבאי מלא בצה"ל בתפקידים רגישים בחיל הים. כן ציין ב"כ המשיב, כי המפקחים נמצאו מתאימים לפקח אחר המשיב, אך הסתייגותו של שירות המבחן הייתה אך בעניין המרחק הגיאוגרפי שבין מקום "מעצר הבית" לבין מקום מגוריו של המתלונן. לדבריו, ככל שיקבל בית-המשפט את עמדתו, לפיה מקום חלופת המעצר המוצעת מרוחק דיו מאבו-גוש, מתבקשת המסקנה לפיה המפקחים המוצעים הנם מתאימים וראויים.

9. המחלוקת בין הצדדים מתמקדת, אפוא, בשאלה אם יש במיקום המוצע - במושב אבן ספיר, כדי להבטיח את מטרת המעצר.

כפי שעולה מההחלטות הקודמות, בעניינו של המשיב ניתן לנקוט חלופת מעצר בתנאי "מעצר בית"; ואף המבקשת אינה חולקת על כך. כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן וכפי שעולה מהמסמכים שהוגשו לבית-המשפט במהלך הדיון (ובכללם - מכתב ממפקדיו של המשיב בצה"ל וממעסיקיו כיום), תפקודו של המשיב עד לאירועים הנדונים היה תקין ונורמטיבי. כאמור, המשיב סיים לימודי תיכון, שירת שירות צבאי מלא בחיל הים ואף משרת במילואים, ועד למעצרו עבד בעבודות סדירות. האירוע הנדון הנו חריג, אפוא, לתפקודו הנורמטיבי. בנסיבות אלו, ועל-רקע ההחלטות הקודמות שניתנו על-ידי בית-המשפט, ניתן לנקוט חלופה של "מעצר בית"; ובלבד שהמיקום יהיה מתאים והולם, וישג את מטרת המעצר. המפקחים המוצעים, הוריו ואחותו של המשיב, נמצאו מתאימים לפקח עליו; וההסתייגות היחידה של שירות המבחן בעניין התאמתם לפיקוח נבעה מהעובדה שמקום החלופה המוצעת אינו מרוחק דיו מאבו-גוש. גם המבקשת לא הסתייגה מהתאמתם של המפקחים המוצעים לשמש כמפקחים על המשיב.

סבורני, כי ניתן להורות על חלופה בתנאי "מעצר בית" ביישוב אבן-ספיר, כמוצע על-ידי המשיב. על-רקע הנסיבות האישיות והמשפחתיות של המשיב, אשר תוארו בתסקיר, ניכר כי בני משפחתו מתקשים לאתר חלופות מעצר, וכי החלופה המוצעת הושגה לאחר מאמץ (כפי שציין ב"כ המשיב, בתיווכם של גורמים נוספים). אין הבדל ניכר בין חלופת מעצר במרכז הארץ - כפי שמבקשת המדינה, לבין חלופת מעצר במושב אבן ספיר - כהצעת המשיב; זאת ביחס

לזמן הנסיעה לאבו-גוש (כאשר מדובר בהפרשים שבין חצי שעה לשעה). נקודת המוצא בקביעת החלופה היא מתן האמון במשיב שלא יפר את התנאים, כמו-גם היכולת לסמוך על בני משפחתו כמפקחים. כאמור, מתן אמון במשיב לצורך החלופה, אינו שנוי במחלוקת, והצדדים חלוקים אך בשאלת הריחוק הגיאוגרפי של החלופה מאבו-גוש. סבורני, כי החלופה המוצעת, בתנאי "מעצר בית", במושב אבן ספיר, בפיקוחם של המפקחים המוצעים, תשיג את תכלית המעצר; זאת לנוכח העובדה שהחלופה נמצאת מחוץ לאזור מגוריהם של המשיב והמתלונן. ניכר, כי חלק מהשיקולים שעמדו ביסוד ההמלצה של שירות המבחן שלא להמליץ על מיקום החלופה, היו החשש מפגיעה של המתלונן במשיב, כפי שצוין במפורש בתסקיר. אינני סבור, כי שיקול זה אמור לפעול לחובתו של המשיב בקביעת הריחוק הגיאוגרפי של החלופה.

אשר על-כן, ניתן לנקוט חלופה של "מעצר בית" ביישוב אבן ספיר. עם זאת, בשל הקרבה היחסית של מושב אבן ספיר לאבו גוש, מן הראוי לבחון, בשלב זה, את האפשרות שהחלופה תהיה במעצר באיזוק אלקטרוני. הואיל וב"כ המשיב הודיע, כי אין קו טלפון בנכס המושכר הנדון, ניתנת ארכה למשיב להציע חלופת מעצר בנכס זה, לאחר שיותקן בו קו טלפון, או בנכס אחר שיש בו קו טלפון - בין במושב אבן ספיר, בין באזור ירושלים ובין באזור אחר.

10. לצורך האמור, נדחה המשך הדיון לפניי למחר, 28.8.17, בשעה 9:30, בכדי לאפשר למשיב לערוך את הברורים הנדרשים בעניין חלופה שתכלול אפשרות לאיזוק אלקטרוני.

ניתנה היום, ה' אלול תשע"ז, 27 אוגוסט 2017, במעמד הצדדים.

יורם נועם, סגן נשיא